و کاهش نوسانات مالی را فراهم کند. از سوی دیگر، یک نظام بیمه‌ای منسجم، قدرت چانه‌زنی بیشتری در خرید خدمات از ارائه‌دهندگان خواهد داشت و می‌تواند از پرداختهای غیرهدفمند،القای تقاضا و رشد غیرمنطقی هزینه‌ها جلوگیری کند.

موضوع مهم دیگر، یکپارچگی اطلاعات و حکمرانی داده است. تعدد صندوق‌ها در بسیاری از موارد به معنای وجود سامانه‌ها، پایگاه‌های اطلاعاتی و فرآیندهای موازی است. حرکت به سمت یک زیرساخت مشترک می‌تواند استحقاق‌سنجی، مدیریت خدمات، کنترل هم‌پوشانی بیمه‌ای،شناسایی تقلب و تخلف،ارزیابی عملکرد ارائه‌دهندگان و تحلیل هزینه‌ها را به شکل مؤثرتری امکانپذیر کند.

با این حال، اجرای چنین اصلاحی با موانع جدی مواجه است. تفاوت قوانین و مقررات، ساختار مالی صندوق‌ها، تعهدات متفاوت، نحوه تأمین منابع، حقوق بیمه‌شدگان و ذی‌نفعان و همچنین مقاومت طبیعی ساختارهای موجود، از مهم‌ترین موانع مسیر هستند. بنابراین، تجمیع یکباره و دستوری، رویکرد مناسبی نیست. مسیر منطقی، حرکت تدریجی از «همگرایی» به «تجمیع» است.

در مرحله نخست، می‌توان بسته پایه خدمات، ضوابط پرداخت، استانداردهای ارزیابی خدمات، سامانه‌های اطلاعاتی و قواعد مدیریت هزینه را تا حد امکان یکسان کرد. در مرحله بعد،خرید راهبردی برخی خدمات،مدیریت ریسک و حتی بخشی از منابع می‌تواند بصورت مشترک انجام شود. پس از ایجاد زیرساخت حقوقی، مالی و اطلاعاتی لازم، می‌توان درباره تجمیع کامل صندوق‌ها تصمیم گرفت.

البته هرگونه اصلاح ساختاری باید با یک اصل غیرقابل‌مذاکره همراه باشد: بیمه‌شده نباید بازنده تجمیع باشد. هدف اصلاحات باید کاهش نابرابری، ارتقای کیفیت خدمات، کنترل هزینه‌ها و افزایش امنیت بیمه‌ای مردم باشد، نه صرفاً کوچک‌سازی یا تغییر نام و ساختار سازمان‌ها. در نهایت، سؤال اساسی این نیست که «آیا تجمیع صندوق‌های بیمه‌ای امکان‌پذیر است؟» بلکه این است که آیا نظام فعلی با منابع محدود و هزینه‌های فزاینده سلامت، می‌تواند بدون همگرایی و تجمیع ریسک‌ها در بلندمدت پایدار بماند؟

اگر پاسخ این پرسش منفی باشد، تجمیع صندوق‌ها دیگر یک رؤیای ساختاری یا پروژه‌ای اداری نیست؛ بلکه ضرورتی راهبردی برای بقای نظام بیمه پایه، تحقق عدالت در سلامت و صیانت از منابع عمومی خواهد بود. آینده بیمه پایه، بیش از آنکه به تعداد صندوق‌ها وابسته باشد، به میزان توانایی آنها در هم‌افزایی منابع، مدیریت مشترک ریسک و خرید هوشمندانه خدمات سلامت وابسته است. امروز شاید«صندوق واحد بیمه پایه»هنوز یک مقصد باشد،اما همگرایی صندوقها باید از همین امروز به یک سیاست ملی تبدیل شود.